

кримінального права та визначив завдання кримінальної політики держави. Одночасно з цим проф. Ф. Ліст був депутатом прусського парламенту від Прогресивної народної партії та входив до складу засновників Міжнародного союзу криміналістів. Як ефективний захід протидії злочинності, Ф. Ліст пропонував проводити цілеспрямовану соціальну політику, що повинна зменшити криміногенний вплив бідності, умов життя та праці. Завдяки авторитету проф. Ф. Ліста серед юристів Міжнародний союз криміналістів включив до своєї програми тезу вченого про необхідність проведення реформ, полегшення соціальних умов життя населення та змін у політичному, економічному і соціальному устрої держави.

Список використаних джерел:

1. Бочкарёва В. И. Становление и развитие социологии права в России (вторая половина XIX – начало XX в.). Социология науки и технологий. – 2014. – Т. 5, № 2. – С. 39-48.
2. Гернет М. Н. Социальные факторы преступности / М. Н. Гернет // Университетская типография, Страстной бульвар – М. : 1905. – 215 с.

Кіхно А.О.

студентка,

Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Зародження інституту кримінальної відповідальності юридичних осіб відбулось в момент коли для економіки держави більш важливе значення почали займати не окремі особи, а колективні суб'єкти. Це відбулося за умов капіталістичної формації. У цей момент особливо яскраво проявилась недосконалість законодавства з приводу регулювання діяльності колективних утворень, і науковці вирішили що заходів цивільного та адміністративного законодавства на даний момент недостатньо.

Сучасне кримінальне право більшості країн світу, що не признають можливості кримінальної відповідальності юридичних осіб було сформовано ще у період буржуазної революції, через те, що у той час в основу кримінальної відповідальності покладалось поняття вини, що було присутнє лише у фізичних осіб. З того часу особиста відповідальність що базувалась на основі вини отримала законодавче закріплення у більшості кримінальних кодексів світу, які у свою чергу замінили середньовічне законодавство. Цікаво зазначити, що в період середньовіччя хоча й не існувало інституту кримінальної відповідальності юридичних осіб, проте на практиці випадки притягнення колективних утворень до відповідальності були не поодинокими.

«Нове» законодавство визначило неприпустимим притягнення до відповідальності корпорацій. Така думка засновувалась на тому, що корпорація не наділена власною волею, а отже до неї не може бути застосоване таке поняття як вина, що стало обов'язковою умовою для настання відповідальності.

Поступово з розвитком капіталізму виникає необхідність до запровадження корпоративної відповідальності. Вона одразу отримала юридичне закріплення у законодавстві багатьох країн світу. Причиною цього стала необхідність у більш жорсткому керуванні економікою, яке держави поступово почали втрачати у зв'язку із посиленням впливу на неї корпоративних утворень.

У середині 19-го століття у кримінальному законодавстві багатьох країн світу вже була норма що передбачала можливість накладення каральних санкцій на юридичних осіб. Ідея такого явища стала наступною ланкою розвитку самих юридичних осіб як утворень в теорії права.

Варто зазначити, що це не стосувалось країн Радянського Союзу. Законодавець на цій території визнавали суб'єктом кримінальної відповідальності виключно фізичну особу, оскільки всі колективні утворення так чи інакше належали державі, тому на практиці не виникало необхідності у підданні таких осіб кримінальній відповідальності. Саме через це в кримінальній літературі 19-20 століття заперечувалась можливість піддання колективний утворень відповідальності, оскільки в цьому просто не було сенсу.

Приклади притягнення до відповідальності колективних утворень можна віднайти у різні історичні періоди. Підтвердження цього можна зробити завдяки різноманітним пам'яткам що збереглися до наших часів.

Як приклад цього можна зазначити те, що за злочин фізичної особи відповідальність могли нести також і її родичі, тобто сім'я в даному випадку виступала як колективне утворення.

У період громадської війни відповідальність за переховування дезертирів чи ненадання допомоги в їх затриманні накладалась на все село або волость.

Поняття кровної помсти що розповсюджувалось на всю родину напасника у середні віки також можна розглядати як своєрідний акт відповідальності колективу.

На початку радянської влади проблема що поставала з кримінальної відповідальності юридичних осіб частково розвивалась, хоча й значної кількості прихильників не було, проте чисто практична цікавість науковців все ж отримала гору.

Законодавці у Радянському Союзі визнавали необхідність введення конфіскаційних заходів, що могли б застосовуватись до колективних суб'єктів. Тому у перших директах можливість такої відповідальності зазначалась досить часто.

Хоча законодавство того часу не зазнавало суб'єктом кримінальної відповідальності юридичну особу, проте необхідності у цьому майже не виникало, через досить розпливчату різницю між адміністративними та кримінальними заходами. Підтвердженням цьому виступають заходи репресії, по відношенню до корпорацій, які широко використовувались у часи радянської влади.

У 1920-тих роках минулого століття фактично не розділялась відповідальність організацій та її посадових осіб, хоча на законодавчому рівні таке питання регламентовано не було.

Застосування кримінальної відповідальності до юридичних осіб отримала новий ривок у своєму розвитку після запровадження Кримінального кодексу 1926 р. однак науковці все ще дотримувались думки, що суб'єктом кримінальної відповідальності повинна і може бути виключно фізична особа.

Поступово науковці перемогли і поняття кримінальної відповідальності юридичних осіб в Україні не згадувалось, хоча на практиці все ще існували випадки розгляду судами справ «за аналогією». Більше того поступово була відмінена також адміністративна відповідальність юридичних осіб.

Впродовж певного періоду часу на території України це питання не піднімалось. Вважалось що юридична особа є породженням цивільного законодавства, а отже і відповідати вона повинна за нормами цивільного права.

Лише в останні роки після ратифікації Україною певних міжнародних угод, це питання почало обговорюватись із нереальним азартом. Більшість вчених роздивлялись міжнародне законодавство та наполягали на необхідності введення такої відповідальності в Україні. Хоча їх опоненти зважували на можливість виникнення великої кількості проблем пов'язаних із зміною законодавства.

Законодавець вирішив не вгодити жодній із сторін і тому в травні 2013 року, тогочасним Президентом України В. Януковичем був підписаний Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно відповідальності юридичних осіб».

За цим законом хоча юридичні особи все ще не визнаються суб'єктами кримінальної відповідальності, проте існує можливість застосування до них заходів кримінально-правового характеру.

Таким чином законодавець ввів можливість квазікримінальної відповідальності до юридичних осіб на території України.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно відповідальності юридичних осіб» від 23 травня 2013 р.

2. Михайлов О. О. Юридична особа як суб'єкт злочину: іноземний досвід та перспективи його застосування в Україні: дис. ... канд. юрид. наук:12.00.08 / Михайлов Олексій Олексійович. – К., 2008.

Мудрак О.Р.

студентка,

Науковий керівник: Волинка К.Г.

кандидат юридичних наук, доцент,

Київський університет права

Національної академії наук України

ДО ПИТАННЯ ПРО МЕТОДОЛОГІЮ ЮРИДИЧНОЇ КОМПАРАТИВІСТИКИ

Сучасна наука обумовлює застосування нового рівня методологічних розробок. Це в повній мірі відноситься і до правових галузей науки. Сучасна наука виходить із загальних методологічних передумов відносності пізнання, разом з тим це не тільки не виключає, а навпаки, передбачає вдосконалення